

ODPISAĆ (116) *vb pf*

o oraz a jasne (w tym w a 1 r. błędne znakowanie).

inf odpisać (16). ◇ *fut* 3 sg odpisze (1). ◇ *praet* 1 sg m odpisałem, -em, -m odpisał (6). ◇ 2 sg m -ś odpisał (1). ◇ 3 sg m odpisał (61). *f* odpisała (1). ◇ 1 pl m pers odpisalimy (1). ◇ 2 pl m pers odpisaliście (1), wy odpisali (1) *LibLeg* (1:1). ◇ 3 pl m pers odpisali (8). ◇ *plusq* 3 sg m był odpisał (1). ◇ *imp* 2 sg odpisz (7). ◇ *con* 1 sg m bych odpisał (2). ◇ 2 sg m by odpisał (1) *BierEz*. ◇ 3 sg m by odpisał (2). ◇ 1 pl m pers bychmy odpisali (1). ◇ 2 pl m pers byście odpisali (1). ◇ *impers praet* odpis(a)no (2). ◇ *part praet act* odpisawszy (2).

Sł stp, Cn brak, Linde XVII w.

1. Dać pisemną odpowiedź; *rescribere HistAl, Mącz, Modrz, Cn; scribere Vulg; epistolae persolvere Cn* (116) :

odpisać komu (1): Ten iż Demetriuszá okrutnie miłował/ Włócznią ftoiąc ná piasku/ vciekay nápił. [...] A ten też nie czekáiąc áby mu odpisał/ Dunął w lás *RejZwierz* 11v.

odpisać co na co (1): Ktożkolwiek doznał nędzę odpisz mi co ná to/ A názwieżli to plotką dam ci co chesz zá to. *CzahTr Bv*.

Z przytoczeniem [w tym z zapowiednikiem: tak (2)] (3): Z których [pytań] pirwsze było takie. Czo iest fwiat, [Sekundus, który ślubował milczenie do śmierci] odpisał tak, Swiath iest nie fkonczony okrąg, widoma poftawa [...]. Czo iest morze, odpisał tak, fwiata oblanie, związek wżego przyrodzenia [...]. Czo iest Bog odpisał, nie śmiertelna myli *BielŻyw* 135.

a. Na list (82) : *BielKron* 200v marg; Ad has literas statim mihi rescribe, Odpisz. *Mącz* 375d; *ActReg* 127.

odpisać do kogo (5): zebich my [...] koniecz ślufni tey rzeczy vczynily y do przyacziela v k. m. a do pana mego ye^{go} Cz. m. odpyfłaly wewfchem powolni v. k m. Ozman *LibLeg* 11/19, 11/60v, 83, 91. Cf *odpisać do kogo o czym*.

odpisać do kogo o czym (1): y othimbifczie też do nas odpyfłaly którą karnośczią maczie karacz tich zloczinczow. *LibLeg* 11/91v.

odpisać komu (47): *BielŻyw* 158; *HistAl* C6v, E7v; *KrowObr* A2v, 17; [Luter do króla angielskiego] pił pokornie profząc/ [...] iż go [...] ku gniewu porufzył [...]. Krol AngielŃki niebył kontent fpińania łáfkáwego Luterowego/ odpisał mu frodze *BielKron* 204, 87v, 94v, 140v, 193, 194 (19); *Rescribas nobis ad omnia rogamus Odpisz nam ná wżifłtki rzeczy o to cie prośiemy. Mącz* 375c; *HistRzym* 14 [2 r.]; *SkarJedn* 127, 135, 137, 307; *SkarŻyw* 455; *NiemObr* 59, 154; *PudłFr* 14; *ActReg* 172, 184: Cf »odpisać list«, »odpisać na list«, »odpisać na pisanie«, »odpisać w tej rzeczy«, »odpisać słowy«.

odpisać co (5): Oycu prawdę odpifć/ Toć háńbá *HistRzym* 14; Co im odpisał Iulius á iako mocy fwey y przełożeńftwá wżył/ niech Grecki Hiftoryk kościelny powie. *SkarJedn* 127; Na cood pił [!] Pan Podlaski taka kartkę *ActReg* 56. Cf »odpisać list«.

odpisać na co (22): *LibLeg* 10/66v; Potym [...] pił Luter Káietanowi liłt przyiácielŃkim obyczáiem [...]. A gdy mu ná tho Káietan nic nieodpisał [...] iechał precz Luter *BielKron* 194, 140v, 193, 196, 199v, 200v, 306; *Mącz* 375c; *ActReg* 50, 56, 172. Cf »odpisać na list«, »odpisać na pisanie«.

odpisać przez kogo (2): *LibLeg* 10/66v; Gdy to przeczedł Máchomet odpisał mu znowu przez Muftáfę y przymierza list poślął *BielKron* 253.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: tako (1); iż, że (10), żeby (1) jeśli (1), zaimek względny (1), zaimek pytajny (1)] (14): Krolu táko każ odpisać/ Ze ty mistrze chczesz rad pośląć: Gdy tego pogodá będzie *BierEz* F4; *LibLeg* 10/66v, 11/91v; Książęta od piśáli/ iż ile będą moc będą fie według iego spráwować. *BielKron* 200v, 195v, 196, 210, 224, 252, 357v; Hadrian Cefarz niektoremu człowiekowi co przed tem bywał Hetmánem/ gdy prosił áby mu się wedle práwá odpowiedác godziło/ odpisał/ Iż nieieft obyczay áby o to prośzono/ ále pozwaláią tego *ModrzBaz* 74; *SkarJedn* 307; *ActReg* 138, 184.

Z przytoczeniem [w tym z zapowiednikiem: w ty słowa (8), tymi słowy (1), tak (7)] (25): *BielŻyw* 113; *HistAl* C6v, E7v, M7; *KrowObr* 17; *PAnie* rymem iednemu listek nápiśáli/ Ze rozlicznych owocow przeń nágotowały. On też tákże odpisał/ moje miłe dużki/ Wiecie że też v mnie íą/ Orzechy y Gruszki. *RejFig* Cc4v; Cefarz mu odpisał/ áczes ku mnie piśał wymawiając fie/ ále ná tych twoich wymowkách niedofyc mam *BielKron* 228; Kolumbus záfię odpisał Krolowi w ty słowá: Wielki á sławny Krolu/ puść imo fie/ á nie bądź porużzon w vmyśle swoim ku żadnemu z nas *BielKron* 443v, 140v, 194, 194v, 211v, 217 (12); *SkarJedn* 137, 245; á on mu odpisał. *Zołnierzu Chryśtułow/ ćierp/ á wygray* *SkarŻyw* 455, 88; *NiemObr* 154; *PudłFr* 14; *ActReg* 38.

Z połączeniem przytoczenia ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: w ty słowa (1); zawsze: iż] (3): Odpisał s. Piotr w ty słowá/ iż dobrze stoi wszędzycie/ iedno wiedz [...]/ iáko odpusty ízáfuielz. *BielKron* 161, 209v; *SkarJedn* 135.

W charakterystycznych połączeniach: odpisać kartkę, prawdę; na wszystkie rzeczy odpisać, na [jakie] słowa; dobrze odpisać, dostatecznie, niecudnie, nierychło, przeciwnie, przyjacielskie, srodze.

Zwroty: »odpisać list, przez list, listem« [w tym: komu (3)] = *epistolam rescribere* *Mącz* [szyk zmienny] (2:2:1): a on odpisał do naszego pana list powyedayacz yzes sam ti gorłchi pyyanicza nyzly ya. *LibLeg* 11/60v; *Leop* 3.*Esdr* 2/25; *BielKron* 213; *Mącz* 340b; Odpisał mu Pan Marszałek tym listem *ActReg* 38.

»odpisać na list« [w tym: komu (3)] = *rescribere epistolae* *Mącz* [szyk zmienny] (9): *BierEz* F3v; *LibLeg* 7/32v [2 r.]; *Aristoteles* tákież odpisał mu ná ten list [*rescripsit ei epistolam*] tymi słowy. *HistAl* M7; *OrzList* iv; *BielKron* 194; *Mącz* 222d, 375d; Iz wim szukasz przyczyny namię gniewu: zem wim nierychło odpisał napierszy list tedy y tu iako y indzie nie masz wim przyczyny. *ActReg* 160.

»[komu] odpisać na [czyje] pisanie« (1): Przytym dał I. C. M. profić/ áby mu wálzá C. M. odpisać raczył/ ná Iego C. M. piśanie *BielKron* 332.

»odpisać w tej rzeczy, w tej sprawie« [w tym: komu (3)] [szyk zmienny] (2:2): poslałem [...] sluge naszego [...] opowiadacz przez list nasch krzuidj tich poddanich naschich a tak y do tich czassow wi wthej sprawie do nas nieodpyssaly *LibLeg* 11/91; á iefliże się znajdzie iż zá iego [*Cyrusa*] dozwoleciem iefł budowanie kościoła Páńkiego w Ieruzálem/ [...] odpiszże nam w tey rzeczy [*scribat de his nobis Vulg.*] *BibRadz* 3.*Esdr* 6/21; *BudBib* 3.*Esdr* 6/21; *ActReg* 138.

»[komu] odpisać [jakimi] słowy« (1): Lecż mu oná odpisała/ írogimi słowy: zowiąc go burzliwym/ a ięzyká niepowściągliwe⁸⁰/ á ífz iey cżci tey nie dáie ktorą winien. *SkarŻyw* 88.

b. Odpowiedzieć polemicznie na tekst ogłoszony publicznie (29): łam [Pan Bóg] prawie iákom odpifać miał drogę pokazał. *CzechEp* *3.

odpisać komu (12): *OrzList* a4v, b3v; *BielKron* 193 [2 r.], 195v, 197, 197v, 199v, 200v, 234; Ale o tem rácz W. Mć tę to Przedmowę czytać/ gdzie też tymto Mozgowcom obiecuię odpifać *BudNT przedm* a6; *CzechEp* 426.

odpisać przeciw komu, przeciw czemu (5): Kátárinus Włoch wydał kłiązki przeciw Luterowi/ o dołtoyeńtwie Papielkim [...]. Luter odpifał przeciw temu znacząc mieyscá v Dánielá Proroká okrucieńtwa Papielkie yáwnie náznáczone być *BielKron* 196; Tego roku theż ozwála sie fektá Antynomow/ przeciw ktorým Luter odpifał. *BielKron* 217, 203, 218v, 219.

odpisać co (1): gdy potym ieden y drugi łolicytowác począł/ á [...] ábych wždy co koniecznie odpifał/ pilnie mię vpominał *CzechEp* *3.

odpisać na co (16): *KrowObr* A2; *OrzList* a4v, b3v; Epinus/ Anłtorfius/ Flácius [...] pifałi theż przeciw Witemberłkiemu Kollegium y Lipskiemu/ iż sie dáli v wieść á przyzwolić ná niekthore árthykuły Papielkie/ [...] ktore sie z święthym písmem nie zgadzáią. odpifał im potym Melánkton dofyć łzeroce náto *BielKron* 234, 195v, 197, 197v, 208v; A iżem z drugiey łtrony nie ná wżytko zołobná odpifał/ co y mnie X. K. zádał/ y czego [...] nátkał do Wędźidlá łwego/ tedym ią krzywdy łwe wolał imo łię puścić *CzechEp* 319, *2v, 321, 426; *CzechEpPORz* *4. Cf *odpisać na co w czym; Zwrot*.

odpisać na co w czym (1): Ná ktore łłowá żem odpifał/ w Rełponłie/ ná łcript Stániłławá Farnowiulzá *CzechEp* 341.

odpisać czym (1): Biłkup Konłtáncyey Tyguryanom odpifał po Seymie kłiązłkami iáko mu przed tym pifały wywodząc im obrázy przecż máią być w kołciele *BielKron* 200v.

Z połączeniem przytoczenia ze zdaniem dopełnieniowym [iż] (2): oborzył sie nań [na *Lutra*] mnich Sylwełter kácermiłtrż Papielkiego dworu/ y pifał przeciw iemu temy łwoie/ mowiąc: iefli mi ty wywiedzye/ nápiłżę mu iefłczę twárdłże. Luter mu odpifał/ iż ty twoie kłiązłki łą od czártá nádzyewáne matáctwem wiecznym *BielKron* 193, 193.

W charakterystycznych połączeniach: na bluźnierstwa odpisać, na słowa, na wszystko; odpisać na krotce, krzełciańłkie, w tę notę, srodze, szeroce; odpisać ksiązłkami; odpisać w rełponłie; wedle baczenia odpisać, wedle rozłqdku.

Zwrot: »na pisanie odpisać« (2): Iáko ná ostre piłanie X. K. Marcin odpifać chce. *CzechEp* 6 marg; *CzechEpPORz* *4v.

2. [Przekazać majątek testamentem [komu]]:

Zwrot: »májetność odpisać«: Ktory máietność łwoię/ iáko tego godney/ Odpifał ogłem wżytkę/ małżonce łwey miłey. *LaurLament* B3v.]

Synonimy: 1. *odpowiedzzieć*; 2. *przekazać*.

Formacje współrdzene cf *PISAĆ*.

Cf **ODPISANIE**